

Benešovo náměstí

objekt č. 38 | Teplice

Přestože Benešovo náměstí vzniklo až v 19. století, poměrně rychle se z něj stalo rušné místo s tramvajovými trasami. Tehdy neslo název Školní, ve 20. století bylo přejmenováno na náměstí Dr. Edvarda Beneše, následně náměstí Dr. Zdeňka Nejedlého a po Sametové revoluci opět na Benešovo náměstí. Dnes už ho vnímáme především jako křižovatku autobusových a trolejbusových linek. Jeho role v dějinách města je ale daleko významnější: Právě tady bylo v roce 1989 poprvé nakročeno k rodící se demokracii.

Ve dnech 11. až 13. listopadu se zde konaly tři postupně sílící ekologické demonstrace. Následkem intenzivní těžby a spalování uhlí se znečištění ovzduší stalo neúnosným. Koncem 80. let město po velkou část roku dusil smog. Vycházení ven, či dokonce větrání bylo zdraví nebezpečné. Přestože se veřejně přiznávalo, že „severní Čechy jsou především surovinovou a průmyslovou základnou republiky,“ to, že nedýchatelný vzduch přímo souvisí s politickou situací v zemi, se neodvážil říct nikdo. Atmosféru Benešova náměstí v oněch listopadových dnech roku 89 líčil dnes již zaniklý měsíčník Revue Teplice. V článku Studentský listopad ji popisuje Pavel Ryjáček:

10. listopadu, pátek. Teplice leží pod příklopem mlhy a tak se dětem opět zakazuje chodit ven... Kdesi v ulicích se objevují pozvánky na ekologickou demonstraci. Nikdo neví, kdo je psal, zpráva se ale šíří od úst k ústům.

11. listopadu, sobota. Občané města poprvé porušují letitou zvyklost a scházejí se v centru města i přesto, že jim to nikdo nepovolil. Smysl akce je však úzkostlivě jenom ekologický. Lidé mají strach zazpívat hymnu.

12. listopadu, neděle. Lidé se scházejí znovu, tentokrát však už za asistence Bezpečnosti. Prý narušují průjezdnost města... Rozhlas i televize o věci přísně mlčí.

13. listopadu, pondělí. Třetí demonstraci nemůže už nikdo ignorovat. Pořádkové síly zasahují nehorázným způsobem. Po Praze a dvou dalších největších městech jsou Teplice první, které poznávají na vlastní kůži tvrdost Bezpečnosti, ale i opojení z účasti v demonstraci... Je položen základ k tomu, aby zanedlouho studentská Praha skandovala: „Teplice, Teplice“...

Komunistický režim, jak známo, ještě do konce roku padl. Skutečnost, že předzvěstí klíčových událostí na Národní třídě byly demonstrace v Teplicích, dodnes připomíná bronzová deska na kašně.